

Milí rodičia,

keď hovoríme o poruchách učenia, musíme si uvedomiť, že u jedného dieťaťa sa môžu vyskytnúť viaceré poruchy učenia naraz, u iného sa môže objaviť len jedna porucha izolovane. Je to veľmi individuálne a individuálne treba tento problém aj riešiť.

Treba mať na pamäti, že nie každá odchýlka v učení musí hneď signalizovať poruchu. Mnoho detí jednoducho pomalšie nadobúda určité zručnosti ako písanie alebo čítanie. U niektorých detí sa tieto zručnosti len ťažšie a pomalšie rozvíjajú. Všeobecne platí, že každé dieťa je jedinečné a preto sú, prirodzene, rozdiely v rýchlosti jeho vývinu. To teda znamená, že to, čo sa môže najprv javiť ako porucha či problém, môže byť jednoducho len oneskorením dozrievania.

Aké najčastejšie poruchy učenia poznáme?

Pozrieme sa spolu na 3 základné poruchy učenia:

Špecifická porucha **čítania** – známa ako **dyslexia**.

Špecifická porucha **písania** – známa ako **dysgrafia a dysortografia**.

Špecifická porucha **počítania** – známa ako **dyskalkúlia**

DYSLEXIA

je špecifická porucha prejavujúca sa neschopnosťou naučiť sa čítať, napriek tomu, že sa dieťaťu dostáva bežného výchovného vedenia, má primeranú inteligenciu .

Dyslexia je vážnou biologicky podmienenou poruchou učenia a je najrozšírenejším postihnutím v európskych krajinách (okolo 4 – 12% žiakov ZŠ).

Slovo dyslexia je zložené z dvoch častí a pochádza z gréckeho „dys“ (porucha) a „lexis“ (slovo, reč, jazyk). Je to jedna z najznámejších porúch, s ktorou sa rodičia a učitelia v súvislosti s učením detí stretávajú. Je to znížená schopnosť správne čítať – napriek primeranej inteligencii, normálnemu sociokultúrnemu zázemiu a bežným vyučovacím metódam. Deti majú problém so správnym dekódovaním písaného textu. Prečítajú slovo inak, preskočia ho, čítajú veľmi pomaly, nie sú schopné pochopiť význam prečítaného. Čítanie dyslektického dieťaťa je obvykle pomalé, namáhavé a stresujúce, takže jeho pozornosť sa rýchlo vyčerpá. Pri čítaní sa často objavujú zámery zrkadlových písmen (typická zámena písmena b s písmenom d), zámery poradia písmen v slabikách a v slovách, častý je výskyt dvojitého čítania – dieťa si prečíta text najprv pre seba a až potom nahlas.

Ako sa problémy s čítaním prejavujú?

- Dieťa číta veľmi pomaly, robí chyby alebo si domýšľa slová.
- Dieťa si mýli písmená a zamieňa si ich, napríklad a/o, m/n, b/d.
- Vaše dieťa nerado číta, nerozumie textu alebo si nepamätá čo čítalo.

Je dyslexia poruchou čítania a nedá sa s tým nič urobiť? Je to trvalý stav?

V prvom rade je potrebné vedieť, že veľa detí, ktoré nevedia čítať netrpia dyslexiou a preto sa s tým dá niečo urobiť. Schopnosť naučiť sa čítať, môže obmedziť aj fakt, že je dieťaťu ubližované na psychickej úrovni. Deti sa mu vysmieávajú, dospelí sú netrpezliví a podráždení z rôznych príčin a v neposlednej miere aj spôsob, akým sa dieťa učí čítať, nemusí byť ten najvhodnejší. Toto všetko sa môže odzrkadliť v tom, že dieťa nezvládne čítanie alebo číta zle aj keď má všetky predpoklady, aby to zvládlo. Je dôležité pomôcť dieťaťu odbúrať tento stres. Ak mu začnete hovoriť, že je hlúpe, lajdácke, na hodinách nepočúva učiteľku, alebo ho porovnávate s iným dieťaťom, ktoré lepšie číta, môže sa stať, že sa čítania vzdá. Tak ako aj my dospelí aj deti cítia, keď im to nejde. Nepotrebujú byť na to upozorňované. Potrebujú oporu a posmeľovanie, že to zvládnu.

Cvičenia zamerané na reedukáciu dyslexie:

U dieťaťa, ktoré má danú poruchu, sa pri *reedukácii dyslexie* (reedukácia znamená uplatňovanie takých spôsobov, metód, ktorými sa zlepšuje, zdokonaľuje výkonnosť v oblasti poškodenej funkcie), zameriavame na nasledovné oblasti, pričom je nevyhnutné dodržiavať ich uvedenú postupnosť (zbytočne začnete hneď čítať, ak dieťa nemá dobre osvojené všetky písmená...):

Osvojovanie písmen:

- Modelovanie písmen, maľovanie, vytrhávanie z papiera, kreslenie do piesku...
- Poznávanie textilných písmen pomocou hmatu a následne vyslovenie hlásky.
- Práca s písmenami z polystyrénu, z drôtu, s písmenami vymodelovanými z plastelíny a pod.
- Tabuľky s písmenami, okrem klasickej abecedy existujú tabuľky farebných písmen, v ktorých sa vyhľadávajú a spájajú písmená podľa určitého systému, napr. všetky písmená e – malé, veľké, písané, tlačené.
- Dokresľovanie neúplných či nedokončených tvarov písmen – zo začiatku chýba len malá časť, potom väčšia.
- Písmenové pexeso.

Zámeny tvarovo podobných písmen: Rozlišovanie písmen b – d – p:

- Znovu vyvodzovanie písmena b pomocou spojenia s obrázkami, citoslovcami, napr. bu, bu, bu; bim, bam.
- Rovnaký postup dodržíme aj pri vyvodzovaní písmena d.
- Porovnávanie oboch písmen b - d, obťahovanie písmen na tabuli, obťahovanie tvarov písmen z polystyrénu, z drôtu a pod., so zatvorenými aj otvorenými očami, porovnávanie slovným komentárom, farebným rozlíšením.
- Vyhľadávanie a farebné krúžkovanie písmen v texte, podčiarkovanie slov, ktoré obsahujú tieto písmená.
- Čítanie slov, ktoré obsahujú najskôr jedno, potom druhé písmeno.
- Po dostatočnom zafixovaní oboch písmen nasleduje práca so slovami, ktoré obsahujú obe písmená, najvhodnejšie samohlásku a, dieťa sa ju snaží spájať s rôznymi spoluhláskami, napr. ra, na, la, pa...
- Vysvetlíme deťom princíp, opakovane vyslovujeme jednotlivé hlásky danej slabiky, napr. m, a, ma, a dieťa po nás opakuje, je vhodné podporovať túto činnosť aj názornými pomôckami.
- Práca s kockami s písmenami, modely písmen (papierové plastové, textilné), koráliky s písmenami, deti sa snažia vytvoriť slabiku a prečítať ju, neskôr aj naopak, napr. ma – am.
- Spájanie slabík s predmetom alebo obrázkom, napr. la – lastovička.

- Technika, pri ktorej prečítame prvú hlásku a druhú mierne preťahujeme, ako keby sme spievali, napr. m –áá, má.
- Čitateľské tabuľky, čítacie okienka, podložka.
- Jednoduché ukazovanie prstom práve čítaného úseku.
- Vyznačovanie oblúčikov.

Zlepšovanie sa v oslabenej zručnosti potom spätne pozitívne pôsobí na psychiku dieťaťa.

DYSGRAFIA

je porucha písania, ktorá postihuje grafickú stránku písomného prejavu, t. j. čitateľnosť a úpravu.

Prejavuje sa v nasledujúcich oblastiach :

- dieťa si problematcky pamätá tvary písmen, s ťažkosťami ich napodobňuje,
- písmo je veľmi veľké, malé, často problematcky čitateľné,
- pomalé vybavovanie tvarov písmen pretrváva aj vo vyšších ročníkoch,
- žiak často škrtá, prepisuje písmená,
- písomný prejav je neupravený,
- neúmerne pomalé tempo písania,
- písársky výkon vyžaduje neúmerne veľa energie, vytrvalosti a času.

Reedukácia dysgrafie je zameraná na celú osobnosť dieťaťa. Rozvíjame schopnosti, ktoré písanie podmieňujú.

HRUBÁ MOTORIKA: rozvíjaná pohybmi trupu, končatín, hlavy, uvoľnenie ramenného pletenca
 Pohyby paží: - mávanie, križenie: let vtáka, kosenie, plav kraula... - striedavé upaženie a vzpaženie, krúženie predlaktím: navíjanie kľbka
 Pohyby dlaní: - vpred, vzad, vľavo, križenie dlaňami, tlačenie dlaňami proti sebe a uvoľňovanie, zatváranie dlaní do päste, otváranie, striedanie úderov dlaní a pätí o podložku

JEMNÁ MOTORIKA: cvičenie v rámci iných predmetov, napr. modelovanie, vytrhávanie a skladanie z papiera, navliekanie koráliek, omaľovánky, modelovanie písmen, vytrhávanie písmen.

DYSORTOGRAFIA

je špecifická porucha učenia prejavujúca sa v neschopnosti správne sa písomne gramaticky vyjadrovať, napriek tomu, že dieťa má primerané rozumové schopnosti a dostáva sa mu dostatočného výchovného a výukového vedenia. Dieťa často výborne ovláda gramatické poučky, ale nevie ich pohotovo uplatniť napr. pri písaní diktátu.

Odporúčania a praktické rady pre prácu s dieťaťom s DYSORTOGRAFIU:

Písanie, pravopisné cvičenia:

- Využívať zošity s pomocnými linajkami,
- diakritické znamienka doplňovať okamžite,
- nenútiť dieťa ku každodennému dlhému prepisovaniu alebo dopisovaniu toho, čo nestihlo vypracovať; nechať ho napísať len to najdôležitejšie,
- oceniť snahu dieťaťa, aj keď výsledok jeho práce nezodpovedá našim predstavám

- prejavovať zhovievavosť pri hodnotení písomného prejavu, zvlášť čo sa týka písmen zvukovo podobných, ktoré bývajú často zamieňané, nedokonalých tvarov a smeru písmen a ich rozdielne výšky a celkovo výrazne zníženej kvality písomného prejavu,
- vynechať alebo aspoň obmedziť a potom veľmi tolerantne hodnotiť úlohy časovo limitované (tzv. päťminútovky).

Opis, prepis, písanie poznámok či písomiek:

- Vhodné je nenútiť dieťa za každú cenu napísať všetko (dopredu ho upozorniť, aby sa nesnažilo napísať čo najviac na úkor kvality),
- umožniť dieťaťu tiché diktovanie si,
- vhodné je kombinovať prepis s dopĺňovačkami, využiť pracovné listy a fólie,
- opis a prepis častejšie kontrolovať preto, aby nedošlo k vzniku chýb vplyvom nesprávne prečítaného textu
- pri písaní poznámok často potrebujú deti individuálny prístup (kontrolu, prípadne poskytnutie poznámok napísaných),
- uprednostňovať formu ústneho skúšania, v písomnom skúšaní voliť formu testov, alebo dopĺňovačiek.

Rozlišovanie krátkych a dlhých samohlások:

Dieťaťu chýba návyk sebakontroly a tým aj spomalenia tempa, pri písaní. Pri nácviku odlišovania dĺžky slabík sa v odbornej literatúre odporúča, aby si žiak s dysortografiou všetko, čo píše, nahlas diktoval a sám zdôrazňoval dĺžku hlásky. Pri tejto poruche je lepšie nedodržiavať zásadu písania plynulo, ale písať znamienka hneď, pretože dieťa z dôvodu nesústreďenosti nie je schopné vrátiť sa späť a znamienka doplniť.

Vhodné sú nasledovné cvičenia a aktivity:

- K niektorým cvičeniam sa odporúča používať zvonček, hudobné nástroje, stavebnice s krátkymi a dlhými časťami
- Rytmické cvičenia bez používania slov: Dospelý vyklopáva rytmus, dieťa počíta, koľko zvukov počul, potom napodobní rytmus vytlieskávaním, dupaním, lúskaním...
- Dĺžku hlásky môže dieťa znázorňovať aj v hre pomocou krátkych a dlhých častí stavebnice (alebo dlhej a krátkej nite, zápalky...) Povieme mu slovo napr. Máva a jeho úlohou je slovo znázorniť „Má“ - dlhá časť, „va“ - krátka časť = Znázorňovanie slov pomocou dlhej čiary a bodky. Povieme dieťaťu slovo a jeho úlohou je dlhú slabiku vyjadriť- zvislou dlhou čiarou a krátku slabiku – bodkou.
- Dopĺňanie krátkych a dlhých samohlások do textu (napr. Gita m-va v-eľa pr-ce.)

Rozlišovanie mäkkých a tvrdých slabík:

Chyby v rozlišovaní slabík dy-di, ty-ti, ny-ni, ly-li sú spôsobené nedostatkom v oblasti sluchového rozlišovania alebo aj v neschopnosti uplatňovať vedomosti o tvrdých a mäkkých spoluhláskach, prípadne nedostatočne zafixovaných vedomostí o týchto pravopisných pravidlách.

Je vhodné, aby si žiak to, čo píše nahlas sám pre seba diktoval a naučil sa napísaný text aj skontrolovať.

Vhodné je využívanie nasledovných pomôcok a postupov:

- Tvrdé, drevené kocky s tvrdými slabikami, mäkké, látkové kocky s mäkkými slabikami. Odporúčané cvičenia: - Dospelý nahlas hovorí dvojice slabík, žiak ich opakuje a rukou sa dotýka príslušnej mäkkej (di,ti,ni,li) alebo tvrdej (dy,ty,ny,ly) kocky. Dbáme na správnu výslovnosť slabík u žiaka.
- Vyhľadávanie slov s určenou slabikou spojené s hrou s kockami. Napr. žiak chytí do ruky tvrdú kocku (dy), slabiku prečíta a vysloví a potom tú istú slabiku hľadá aj v texte. Vyhľadávanie začíname najprv slovách, v ktorých je slabika na 1. mieste (napr. Divadlo, Nitra,

lyžica...), potom v slovách, v ktorých je slabika na konci (do roboty, prázdny, mladý, mali...) a až na záver v slovách, kde slabika je uprostred (motýle, motyka, väznica, molitán...).

- Dopĺňanie slabík, ktoré sa líšia v tvrdosti do slov (napr. tykať, tikať...)
- Vyhľadávanie a farebné podčiarkovanie určenej slabiky v texte.

DYSKALKÚLIA

je označovaná ako porucha matematických schopností. Ide o poruchu, pričom dieťa, ktoré touto poruchou trpí, nemá nijakým spôsobom znížený alebo narušený intelekt. Nie je to porucha duševného zdravia, ale skôr neverbálna porucha učenia, ktorá spôsobuje veľké množstvo ťažkostí. Hovoríme napríklad o ťažkostiach s počítaním, meraním a odhadovaním množstva, s pracovnou pamäťou pre čísla, sekvenčnou pamäťou, schopnosťou rozpoznať vzorce, vnímaním času, rozpoznávaním času, zmyslom pre orientáciu alebo mentálnym vyhľadávaním matematických a logických postupov.

Častými sprievodnými javmi dyskalkúlie sú porucha orientácie, zrakového či sluchového vnímania, nesústredenosť, porucha pozornosti, ale aj porucha pamäte.

Pri **redukácii** sa zameriavame na nasledovné oblasti:

- Predčíselné predstavy.
- Číselné predstavy (utváranie pojmu „číslo“, zápis čísel).
- Základné matematické operácie (chápanie, prevádzanie slovných operácie, riešenie slovných úloh, geometria, premena jednotiek, odhady výsledkov).
- Ďalšie oblasti súvisiace s matematikou (orientácia v čase, hodnota bankoviek a mincí, merné jednotky).

Predčíselné predstavy tvoria základ utvárania matematických predstáv a ich osvojenie sa u zdravého dieťaťa uskutočňuje v predškolskom veku. U detí s dyskalkúliou je vhodné a potrebné realizovať s dieťaťom nasledovné činnosti:

- Triedenie predmetov, tvorba skupín – úlohou dieťaťa je postupne sa správne naučiť tvoriť skupiny alebo zaraďovať predmety do skupín na základe 1 alebo viacerých spoločných znakov (napr. skupina chlapcov, skupina ovocia, skupina červených predmetov...), ktoré sa môžu týkať: farby, tvaru, pohlavia, veľkosti. Keď dieťa zvláda tvorenie a zaraďovanie predmetov do skupín, prejdite na opačný postup – oddeľovanie predmetov, vyberanie na základe nejakého vopred určeného spoločného znaku (napr. z veľkej skupiny predmetov vyber len tie, ktoré sú z dreva).
- Tvorenie dvojíc – vytváranie dvojíc rovnakých predmetov, ale i tvorenie radov rovnakých predmetov (napr. na papier nalepíme 1 tanier a úlohou dieťaťa je dolepiť tam všetky ďalšie taniere, ktoré mu ponúknete v krabíčke s viacerými aj inými obrázkami).

Číselné predstavy, pochopenie pojmu „číslo“ je najzákladnejším predpokladom schopnosti počítať. U detí, ktoré nemajú pochopený termín a pojem „číslo“ dochádza k chápaniu počtu takto: Napr. Ak dieťaťu povieme počet 5, nepredstaví si a nechápe ho ako 5 predmetov, ale len ako piaty predmet v poradí pri počítaní. To znamená, že si nevytvoria predstavu o množstve.

Pri utváraní pojmu „číslo“ je vhodné realizovať nasledovné aktivity a dodržiavať tieto odporúčené postupy:

- Číselné predstavy je potrebné utvárať najprv v obore do 5 a až neskôr, keď to dieťa zvláda, rozširovať do 10,20 ...
- Najprv dieťa s predmetmi manipuluje (berie do ruky, premiestňuje) a zároveň ich počíta • Potom počíta predmety len na základe zrakovej kontroly (to znamená, že predmety už neberie do rúk, neprekladá, len ich počíta).

- Po zvládnutí predchádzajúcich úloh, je potrebné viesť dieťa k počítaniu spamäti. Stálym opakovaním počítania dochádza k utvrdzovaniu a fixovaniu.
- Priradovanie čísla k danému množstvu (na stôl položíme 4 predmety a úlohou dieťaťa je priradiť k nemu kartičku s číslom 4 ...) a opačne.
- Počítanie globálnou metódou – bez počítania po jednej (najvhodnejšie je hra s kockou z Človeče nehnevaj sa! Alebo inej hry – hodíte kocku a dieťa má na základe vnímania 3 bodiek určiť, že je to 3 bez počítania bodiek po jednej).
- Dopĺňovanie čísel do číselného radu (napíšete dieťaťu číselný rad s tým, že niektoré čísla vynecháte – dieťa ho tam doplní, napr. 0, 1, _, 3, _, 5).
- Orientácia na číselnej osi - úlohy typu: * ukáž číslo (poviete mu ktoré) * ukáž číslo, ktoré je hneď pred číslom 25 * prečítaj číslo na kartičke a ukáž ho na číselnej osi * Porovnávanie čísel (viac- menej, väčšie – menšie, znaky , =).
- Zoradovanie kartičiek s číslami podľa ich veľkosti.
- Rozklad čísel s pomocou predmetov (napr. 5 áut rozdelí na 3 a 2 autá), neskôr bez predmetov spamäti.
- Čítanie viacciferných čísel – pozor na určovanie jednotiek, desiatok, stoviek...
- Zaokrúhľovanie čísel – spájať najprv s orientáciou na číselnom rade – hľadaj najbližšie desiatkové číslo k číslu 27).
- Zápis čísel po prečítaní z kartičiek, zápis podľa diktátu – pozor na zámeny poradia (24-42).
- Znázorňovanie čísel na počítadle.
- Pri zápise desatinných čísel sa odporúča využiť štvorcovaný papier – každá jednotka má svoj štvorček.
- Základné matematické operácie - chápanie matematických operácií.
- Dieťa sa učí rozumieť základom sčítovania, odčítania s pomocou predmetov, obrázkov, pričom počítanie do 10 je východiskom úspechu.
- Hry zamerané na správne určovanie a používanie znamienok. Napr. Mám 3 červené šatky a 2 modré šatky, koľko šatiek mám spolu? Úlohou dieťaťa je znázorniť príklad s predmetmi s použitím znamienka + a aj vyslovenie príkladu 3+2...
- Vymysli príklady na plus, mínus.
- Hra s kockami, na ktorých sú čísla a pred číslom znamienko + alebo -, gombíky. Dieťa a dospelý si striedavo vyberajú zo zakrytého košíka kocky a podľa toho, či je na kocke + alebo -, pridávajú alebo odoberajú gombíky. Napr. Dieťa si vytiahne kocku s +2, povie „pridávam 2 gombíky“... Vyhráva ten, kto má gombíkov viac.

Uplatňovanie matematických operácií :

- Zo začiatku dieťaťu zadávajte príklady s jednoduchými číslami, aby sa nemuselo príliš sústrediť na „ťažké“ číslo.
- Dopĺňanie znamienka do príkladu s výsledkom (napr. $2_3 = 5$, dieťa doplní znamienko +).
- Dopĺňanie chýbajúceho čísla (napr. $15: _ = 5$, dieťa doplní číslo 3).
- Tvorenie 4 typov príkladov z daných čísel (napr. z čísel 5, 2, 3 vytvorí príklady: $3+2=5$, $2+3=5$, $5-2=3$, $5-3=2$).
- Počítanie spamäti, potom počítanie písomne.

Slovné úlohy:

- Prečítajte s dieťaťom text a pomocou otázok vyčleňte dôležité údaje (o čo tam vlastne ide. Len prečítať text nestačí!).
- Určenie, či sú v texte známe všetky údaje, ktoré potrebujeme k vyriešeniu, k výpočtu.
- Záznam – zápis podstaty slovnej úlohy.
- Výpočet. Ak je to náročné, môže použiť aj kalkulačku.
- Odpoveď – napísanie vety, v ktorej je riešenie slovnej úlohy.

- Využívanie bežných situácií zo života na tvorenie príkladov (najmä z oblastí, ktoré sú pre dieťa zaujímavé).
- Vymýšľanie, tvorenie slovných úloh k zadanému príkladu. Napr. Napíšete príklad $11+5=$ a dieťa vymyslí, o aké predmety ide a vypočíta, vyrieši slovnú úlohu.
- Geometria. Na zvládnutie geometrie je veľmi potrebná pravoľavá orientácia, orientácia v priestore i na ploche (hore, dolu, bližšie, ďalej), ako i grafomotorické zručnosti (schopnosť manipulovať s pravítkom a zároveň premýšľať).

Rysovanie si vyžaduje dlhodobý nácvik a je potrebné dieťa usmerňovať, aby správne manipulovalo s pravítkom, aby ho pridržiavalo v strede a nie na jednom kraji, pretože sa mu posunie a čiara bude krivá. Podnecovať, povzbudzovať v práci s kružidlom – v bezpečnej a účelnej manipulácii s ním.

Premeny jednotiek: Je to veľmi náročné učivo, ktoré je potrebné neustále precvičovať, upevňovať aj s využívaním konkrétnych pomôcok (napr. 1kg cukru, 1 liter vody).

Ďalšie oblasti súvisiace s matematikou a s tým, nakoľko je dieťa v matematike úspešné, rovnako aj s tým, ako sa dá prispieť k zlepšeniu, resp. zmierneniu jeho problémov sú: schopnosť dieťaťa orientovať sa v čase, v hodnote peňazí, v merných jednotkách.

Orientácia v čase:

- Ukladajte s dieťaťom obrázky podľa časovej postupnosti (napr. sled udalostí – režim dňa, rozprávku...)
- Dni v týždni, mesiace v roku – vedzte dieťa k osvojovaniu si správneho poradia jednotlivých dní.
- Zameriavajte sa ale aj na náhodné poradie (napr. Ako sa volá 7. deň v týždni?)
- Ročné obdobia – charakteristické znaky, poradie, ktoré obdobie prichádza po...
- Určovanie hodín – koľko je teraz hodín? Nadstav hodiny tak, aby ukazovali 3 hodiny...
- Premena jednotiek v čase (deň-hodina-minúta-sekunda) • Dátum daného dňa.
- Vyhľadávanie spojov MHD v prehľadoch jazdy – nájdí mi spoj, ktorý pôjde približne 15.30h, počítanie dĺžky cesty.
- Praktické riešenie slovných úloh s časom – napr. Vstaneš 7.00, príprava do školy ti trvá 35 minút. Kedy odídeš z domu?
- Dátum svojho narodenia, dátumy narodenia svojich blízkych.

Bankovky – mince.

- Poznanie a správne určovanie hodnoty bankoviek alebo mincí.
- Hry na obchod – približné ceny tovarov, nakupovanie, platenie, vydávanie.
- Písanie cien v desatinných číslach.
- Vypĺňanie poštových poukážok, peňažných dokladov – hra na úradníkov.
- Odhad nákladov (napr. vypočítaj, koľko peňazí potrebuješ na výlet).

Merné jednotky

- Oboznamovanie s mierami odevov (znaky S, M, L, X, XX, XXL, čísla odevov 36, 54 -).
- Porozumenie údajom na teplomere – meranie teploty, čítanie.
- Práca s mapou – vzdialenosti miest, krajín, štátov.

Odporúčaná literatúra:

Jirásek - Matejček - Žlab: Poruchy čtení a psaní

Z. Matějček: Vývojové poruchy čtení

Z. Matějček: Dyslexie

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H.: Reeducace specifických poruch učení u dětí

ZELINKOVÁ, O.: Poruchy učení: specifické vývojové poruchy čtení, psaní a dalších školních dovedností

Sindelarová, B.: Předcházíme poruchám učení

Pokorná, V.: Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení